บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 42,068 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 122 คน เป็นครู จำนวน 1,460 คน และเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 40,486 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3, 2551, หน้า 5)

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุวรีย์ ศิริโภคาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 396 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มผู้บริหารทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มครูทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 145 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 190 คน ในการสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครู สำหรับผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยจะใช้วิธีการเฉลี่ยจำนวนให้เท่ากันทุกโรงเรียน โดยจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากระดับชั้นเรียนในแต่ละโรงเรียน เมื่อได้ชั้นเรียนในแต่ละโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยจะขอรายชื่อผู้ปกครองนักเรียน ในชั้นเรียนนั้นๆ เพื่อนำรายชื่อดังกล่าวมาเลือกจับฉลากรายชื่อผู้ปกครองนักเรียนให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยผู้วิจัยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครองนักเรียน	
	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	67	33	415	41	1,1040	52
2. โรงเรียนขนาดกลาง	38	19	498	50	1,6560	78
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	17	9	547	54	1,2886	60
รวม	122	61	1,460	145	40,486	190

ที่มา: (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3, 2551, หน้า 5)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ลักษณะเป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งจากการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบข่ายแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 6 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของครู ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อโสตทัศนูปกรณ์ ด้านการนิเทศติดตาม และด้านการวัดและประเมินผล

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายแนวทางการจัดการเรียนรู้

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้นและการพิจารณาตรวจสอบขั้นต้นจากคณะกรรมการประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2. หาความเที่ยงตรง (validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (สุวรีย์ ศิริโภคาภิรมย์, 2546, หน้า 243 - 244) ค่าดัชนีที่ได้อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

3. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครู จำนวน 10 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p. 160) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่เก็บข้อมูล

2. นำแบบสอบถามที่ได้ส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีลำดับดำเนินการดังนี้

2.1 หาค่าความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 รวบรวมแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จากการให้ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละของแต่ละรายข้อย่อย รายข้อ รายด้าน ตลอดจนภาพรวมของด้าน และสรุปเป็นรายข้อและรายด้าน ตามลำดับ

2.3 ทดสอบความแตกต่างคะแนนค่าของความเป็นอิสระ จำแนกตามตำแหน่งประสบการในการปฏิบัติหน้าที่ และขนาดโรงเรียน โดยใช้การทดสอบความเป็นอิสระ (chi – square - test)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง ใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) (สุวรีย์ ศิริโภคาภิรมย์, 2546, หน้า 129-130)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e หมายถึง ความคลาดเคลื่อน

N หมายถึง จำนวนของประชากร

n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา จำนวน 5 คน ให้แต่ละคนพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนคำบรรยาย เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ แล้วนำคะแนนมาแทนค่าในสูตร (สุวรีย์ ศิริโภคาภิรมย์, 2546, หน้า 243-244)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำบรรยายเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าดัชนี IOC คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.60 ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.60 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องปรับปรุงใหม่

3.3 ค่าร้อยละ (percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f หมายถึง ความถี่

n หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และขนาดโรงเรียน โดยใช้สูตรไค-สแควร์ (สุวรีย์ ศิริโภคาภิรมย์, 2546, หน้า 304)

$$X^2 = \frac{\sum_{i=1}^{k} (O_i - E_i)^2}{E_i}, df = k - 1$$

เมื่อ O_i หมายถึง ความถี่ที่ได้จากการสังเกตได้

E_i หมายถึง ความถี่ที่ได้จากที่ควรจะเป็น หรือตามทฤษฎี

$df = k - 1$ หมายถึง ระดับความเป็นอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี